

La batalla d'Alpens

Alpens

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Carrer Graell. Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11893
Longitud: 2.1002
UTM Est (X): 425619
UTM Nord (Y): 4663373

Classificació

Número de fitxa 08004 - 123
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Carrer Graell](#)

[Cançó dels carlins](#)

[Cançó del Cabrinetty](#)

[Festa Major](#)

[Ball de Carlins](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dl., 30/10/2006 - 01:00

Descripció

La història de la batalla d'Alpens narra l'episodi en que la població alpensina fou l'escenari improvisat de la confrontació de dos homes que havien assolit la categoria de mite en els seus respectius bàndols. D'una banda, Francesc Savalls (1817-1885) fou el cabdill del carlisme català més famós de la Tercera Guerra Carlina al Principat. Enfront d'ell, Josep Cabrinetty (1822-1873), un dels caps militars governamentals més actius a Catalunya. El 9 de juliol de 1873, a les tres de la tarda, la columna de Cabrinetty -composada per uns 1.200 homes - sortí de Prats de Lluçanès en persecució del senyor Alfons. En aquesta vila el brigadier ja havia anunciat que si capturava donya Blanca (Maria de les Neus de Braganza i Borbó, muller del senyor don Alfons), en faria trossos i els donaria amb l'arròs als seus soldats. Una nota de l'alcalde d'Alpens va fer saber a Cabrinetty que Savalls havia sortit d'aquest poble, per la qual cosa Cabrinetty decidí pernoctar a Alpens. A dos quarts de vuit, la tropa governamental arribà a la vila, i tot just entrar-hi, rebé un diluvi de bales per part de 1.025 carlins posicionats als turons veïns. Cabrinetty compregué l'emboscada que se li havia preparat i resolgué dividir la tropa en tres columnes, que havien d'atacar per tres punts diferents. Això no obstant, davant el foc enemic la tropa no complí les ordres, situació que exasperà a Cabrinetty, el qual es posà al davant dels seus soldats per esperonar-los. Cabrinetty morí d'un tret al clatell, disparat des del campanar, al carrer Graell, davant la casa número 2. A la batalla d'Alpens hi van perdre la vida uns 150 soldats governamentals i gairebé uns 800 caigueren presoners. El pretendent carlí al tron espanyol Carles VII en féu encunyar una medalla commemorativa i donà a Savalls el títol de marquès d'Alpens.

Observacions:

La batalla d'Alpens és molt coneguda per la gent del poble i molts elements del municipi fan referència a aquesta història (fonts, cançons, actes festius, etc.).

Les imatges han estat extretes dels llibres:

PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999

BORRALLERAS, I, Recull de dades històriques de Prats i el Lluçanès, Ajuntament de Prats de Lluçanès, 1993.

Història

La història que parla de la batalla d'Alpens narra un episodi militar que s'inscriu en la Tercera Guerra Carlina (1872-1876), que enfrontà els partidaris de Carles de Borbó i d'Austria-Este (Carles VII), pretendent carlí al tron espanyol, i els diferents governs de la monarquia d'Amadeu I, la Primera República i la Restauració alfoncina.

Bibliografia

PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.

PLANES, J.A, fullet informatiu, La Batalla d'Alpens, Ajuntament d'Alpens i Diputació de Barcelona, 1998.

